

- UZASADNIENIE -

Zgodnie z zapisami wzoru umowy o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 *„zmiany zakładanych wskaźników rezultatów realizacji projektu, w szczególności zmiany powodujące zmniejszenie wartości docelowych będących podstawą uzyskania punktów w trakcie oceny merytorycznej projektu są, co do zasady, niedopuszczalne. Powodować to może, w zależności od faktycznych rezultatów zwrot części bądź całości dofinansowania.”* Wskaźnik rezultatu powinien być co do zasady osiągnięty w rok po zakończeniu realizacji projektu i utrzymany w okresie trwałości.

Weryfikacja stopnia osiągnięcia założonych wskaźników rezultatu w każdym projekcie następuje w oparciu o przedkładane przez Beneficjentów corocznie w okresie trwałości *Oświadczenia w sprawie zachowania trwałości projektu, generowania dochodu i kwalifikowalności podatku VAT*. W przypadku gdy wysokość faktycznie osiągniętego wskaźnika rezultatu w danym roku okresu trwałości jest niższa od zakładanej we wniosku o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązany jest do wskazania przyczyn nieosiągnięcia / nieutrzymania wraz z określeniem działań naprawczych, których realizacja ma przyczynić się do osiągnięcia wskaźników na deklarowanym pierwotnie poziomie. W dużej części projektów nieosiągnięcie wskaźnika rezultatu nie jest jednorazowym „incydentem”, a raczej zjawiskiem trwałym, stąd działania naprawcze, do których zobowiązani są Beneficjenci w kierowanej korespondencji, zwykle należy prowadzić w całym okresie trwałości. W efekcie zasadne jest dokonanie końcowej oceny stopnia realizacji wskaźników dopiero po zakończeniu okresu trwałości, a zarazem po zbilansowaniu prowadzonych działań naprawczych w całym okresie trwałości i ich efektów. Analizą w tym zakresie należało zatem objąć projekty, dla których okres trwałości zakończył się w roku 2021 i w których zidentyfikowano przypadki nieosiągnięcia / nieutrzymania wskaźnika/ów rezultatu w okresie ich trwałości.

Na podstawie przeprowadzonej weryfikacji *Oświadczeń w sprawie zachowania trwałości projektu, generowania dochodu i kwalifikowalności podatku VAT* spośród 42 projektów z zakończonym okresem trwałości, które poddano analizie w 16 projektach stwierdzono niepełne osiągnięcie bądź nieutrzymanie wskaźnika/ów rezultatu.

W poszczególnych osiach priorytetowych wielkości te ukształtowały się następująco:

Osie priorytetowe RPO WP 2007-2013	Liczba projektów, w których okres trwałości zakończył się w roku 2021 i które poddano analizie pod kątą stopnia osiągnięcia wskaźników	Liczba projektów, w których stwierdzono nieosiągnięcie/ nieutrzymanie wskaźnika/ów rezultatu na założonym we wniosku poziomie
2 Infrastruktura techniczna	16	5
3 Społeczeństwo informacyjne	2	1
4 Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom	1	0
5 Infrastruktura publiczna	21	10
6 Turystyka i kultura	0	0
7 Spójność wewnątrzregionalna	2	0
Suma	42	16

Zidentyfikowane projekty, w których rzeczywiste wartości wskaźników okazały się niższe od wartości docelowych poddano indywidualnej analizie, co wynika z dużej różnorodności zrealizowanych projektów w ramach Programu, warunków funkcjonowania samych podmiotów – Beneficjentów czy też okoliczności, które mają wpływ na osiągane wartości wskaźników w projektach.

Na podstawie przeprowadzonych czynności stwierdza się, iż generalnie Beneficjenci podejmowali działania zmierzające do pełnego osiągnięcia założonych wskaźników. W niektórych przypadkach np. z uwagi na minimalną skalę nieosiągnięcia wskaźnika bądź przyczynę nieosiągnięcia często leżącą w sferze całkowicie niezależnej od beneficjenta nie było zasadne wprowadzanie programu naprawczego.

Często jako przyczynę nieosiągnięcia wskaźników w ubiegłym roku, Beneficjenci wskazywali trwającą pandemię Covid-19 gdzie oczekiwanie od Beneficjentów działań naprawczych byłoby nieuzasadnione.

Kwestia zasadności podejmowania przez Beneficjenta działań naprawczych wystąpiła również we wskaźnikach dot. miejsc pracy. Są przypadki osiągania przez beneficjentów kluczowego ogólnego wskaźnika zatrudnienia pn. *Przewidywana całkowita liczba bezpośrednio utworzonych miejsc pracy (EPC)*, podczas gdy proporcje wskaźników dot. płci są zachwiane w stosunku do pierwotnych założeń. Oczekiwanie od Beneficjentów działań naprawczych w tym zakresie i niedostrzeganie faktu wypełnienia przez nich zobowiązania w zakresie ogólnej liczby osób zatrudnionych byłoby nieuzasadnione, tym bardziej, że wpływ na strukturę osób zatrudnionych ma specyfika tworzonych miejsc pracy, zgłaszane zainteresowanie na podjęcie pracy, czy posiadane kwalifikacje osób biorących udział w procesie rekrutacji. Innymi przyczynami nieosiągnięcia wskaźników były również: migracje ludności, niż demograficzny oraz wprowadzenie reformy systemu oświaty polegającej na likwidacji gimnazjów.

Należy również zaznaczyć, iż w przypadku kilku projektów objętych analizą nieosiągnięcie wskaźników miało miejsce tylko raz w całym okresie trwałości.

Kluczowe znaczenie w analizie odgrywają natomiast wskaźniki rezultatu będące kryterium oceny na etapie wyboru do dofinansowania, a więc takie których wartości założone we wniosku o dofinansowanie miały wpływ na liczbę uzyskanych punktów w trakcie oceny merytorycznej. Konieczne było zatem zbadanie wpływu rzeczywistego stopnia ich osiągnięcia na wybór projektu do dofinansowania. W liczbie projektów, w których nie osiągnięto / nie utrzymano założonych wskaźników znalazło się 14 projektów w ramach których wskaźnik/i rezultatu podlegały ocenie punktowej na etapie wyboru do dofinansowania. W projektach tych ustalano hipotetyczną liczbę punktów, które uzyskałby projekt na etapie aplikowania uwzględniając faktyczny poziom osiągnięcia wskaźnika/ów.

Po dokonanej analizie tych projektów na podstawie stopnia osiągnięcia wskaźników w całym okresie trwałości, w przypadku dwóch projektów tj. RPPK.02.01.00-18-142/10 i RPPK.02.01.00-18-002/14 realizowanych przez Port Lotniczy „Rzeszów – Jasionka” Sp. z o.o. stwierdzono, iż wartość rzeczywista wskaźników spowodowałaby spadek liczby punktów w ocenie jakościowej poniżej poziomu 30% maksymalnej liczby punktów, co w konsekwencji oznaczałoby brak prawa do uzyskania dofinansowania.

Istotnym jest fakt, iż od rozpoczęcia okresu trwałości do roku 2019 wskaźniki rezultatu w przedmiotowych projektach zostały osiągnięte w wyższym stopniu niż pierwotnie zakładano. Podkreślić należy, iż dokonana analiza pod kątem oceny merytorycznej odnosi się tylko do dwóch ostatnich lat okresu trwałości gdzie nastąpił duży spadek wartości wskaźników spowodowany pandemią wywołaną przez wirusa COVID-19, co skutkowało zamknięciem przestrzeni lotniczej, a w późniejszym czasie wymogami kosztownego testowania pasażerów przed rozpoczęciem i zakończeniem podróży jak również wprowadzenie obowiązkowej kwarantanny po powrocie spoza strefy Schengen i państw trzecich. Należy również zaznaczyć, iż Beneficjent zaproponował działania naprawcze m.in. rozmowy z przewoźnikami w celu przywrócenia i zwiększenia ruchu pasażerskiego, współpracę z touroperatorami oraz oferowanie bezpośrednich rejsów do USA na lotnisko Newark.

W dokonanych analizach ważną informację stanowi również ewentualny wpływ poziomu osiągnięcia wskaźnika/ów na realizację celów projektu. W ramach weryfikowanych projektów nie stwierdzono by niepełne osiągnięcie / nieutrzymanie wskaźnika/ów powodowało, że wyznaczone cele nie zostały zrealizowane.

Biorąc powyższe pod uwagę Zarząd Województwa Podkarpackiego przyjmuje wyjaśnienia Beneficjentów oraz odstępuje od wymierzania korekt finansowych w odniesieniu do zrealizowanych projektów w ramach osi priorytetowych II-VII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, w których zidentyfikowano nieosiągnięcie / nieutrzymanie wskaźnika/ów rezultatu w okresie ich trwałości.